

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2561

รายงานพิเศษ : กรมส่งเสริมการเกษตรแนะใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมพอดี หนทางลดต้นทุนอย่างยั่งยืน

การใช้ปุ๋ยให้ถูกต้องเหมาะสมตามความอุดมสมบูรณ์ของดินและความต้องการของพืช เป็นการลดต้นทุนการผลิตอย่างถูกวิธีมากที่สุด เนื่องจากต้นทุนการผลิตของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ที่ค่าปุ๋ยเคมีเป็นอันดับต้นๆ เพราะปุ๋ยเคมีกว่า 90% ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ทำให้มีราคาค่อนข้างสูง ขณะเดียวกัน เกษตรกรมักใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำทั่วไป โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ของตนเอง ทำให้บางครั้งใส่ปุ๋ยเกินความต้องการของพืช เป็นการสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์

นางชญญา ทิพานุกะ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการดินปุ๋ย กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า การจัดการดินและปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตนั้น เกษตรกรสามารถทำได้ไม่ยาก เพียงแค่เริ่มต้นด้วยการนำตัวอย่างดินมาตรวจวิเคราะห์ก่อนการปลูกพืชหรือก่อนการใส่ปุ๋ยเพื่อทราบความอุดมสมบูรณ์ของดิน ณ ขณะนั้น ซึ่งปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่ให้บริการตรวจวิเคราะห์ดินในห้องปฏิบัติการ แต่เกษตรกรอาจไม่สะดวกหรือส่งแล้วบางครั้งอาจได้รับผลการวิเคราะห์ดินล่าช้า กรมส่งเสริมการเกษตรจึงสนับสนุนให้ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนที่กระจายอยู่ในทุกอำเภอทั่วประเทศมีชุดตรวจสอบ N (เอ็น) P (พี) K (เค) และ pH (พีเอช : ความเป็นกรดเป็นด่าง) ในดินแบบรวดเร็ว เพื่อให้บริการตรวจวิเคราะห์และให้คำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเบื้องต้นให้กับสมาชิกและรวมถึงเกษตรกรในชุมชน โดยใช้เวลาในการวิเคราะห์ตัวอย่างประมาณ 30 นาที เกษตรกรจะทราบได้ทันทีว่าพื้นที่ดินของตนเองมีธาตุอาหารหลัก (N, P, K) อยู่มากน้อยเพียงใด จะช่วยให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยเท่าที่จำเป็น เรียกว่า พอดีกับความต้องการของพืช ถูกชนิด และถูกอัตราลดผลกระทบจากการใช้ปุ๋ยไม่ถูกต้อง และช่วยให้ต้นพืชแข็งแรงต้านทานโรคและแมลง เมื่อเกษตรกรรู้จักดินของตนเองเป็นอย่างดีแล้ว ก็สามารถจัดการเรื่องปุ๋ยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งในเรื่องการใช้ปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตรไม่ได้มุ่งเน้นเจาะจงส่งเสริมเฉพาะปุ๋ยเคมีเป็นหลัก แต่มีการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยด้วยวิธีผสมผสานร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากปุ๋ยแต่ละประเภทยังมีคุณสมบัติแตกต่างกัน

กรณี ปุ๋ยเคมี วัตถุประสงค์หลักที่ใช้เพื่อให้ธาตุอาหารแก่พืชอย่างรวดเร็วตรงกับช่วงเวลาที่พืชต้องการ และหากใช้ได้ถูกสูตร ถูกอัตราตามค่าวิเคราะห์ดินและที่สำคัญคือถูกเวลา คือใส่ปุ๋ยตรงกับช่วงเวลาที่พืชมีความต้องการธาตุอาหารนั้นๆ ก็จะเกิดประโยชน์สูงสุด แต่ปุ๋ยเคมีไม่ช่วยเรื่องการปรับโครงสร้างของดิน จึงจำเป็นต้องเสริมด้วยปุ๋ยอินทรีย์ ที่มีคุณสมบัติในการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ช่วยปรับปรุงสมบัติทางกายภาพของดิน ทำให้ดินโปร่ง ร่วนซุย ระบายน้ำและถ่ายเทอากาศได้ดี ทำให้รากพืชชอนไชไปหาธาตุอาหารได้ง่ายขึ้น และช่วยเพิ่มปริมาณจุลินทรีย์ในดิน แต่ปุ๋ยอินทรีย์ก็มีข้อจำกัด คือ มีปริมาณธาตุอาหารอยู่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับปุ๋ยเคมี และธาตุอาหารพืชส่วนใหญ่อยู่ในรูปของสารประกอบอินทรีย์ พืชไม่สามารถดูดไปใช้ประโยชน์ได้ทันทีต้องผ่านกระบวนการย่อยสลายโดยจุลินทรีย์ในดินก่อนจึงค่อยๆ ปลดปล่อยธาตุอาหารให้พืชนำไปใช้ได้ แต่อาจไม่ตรงกับช่วงเวลาและปริมาณที่พืชต้องการ

ส่วนปุ๋ยชีวภาพ เป็นปุ๋ยที่ประกอบด้วยจุลินทรีย์ที่ยังมีชีวิตอยู่ และมีคุณสมบัติพิเศษสามารถสังเคราะห์สารประกอบธาตุอาหารพืชได้เอง หรือสามารถสกัดธาตุอาหารที่อยู่ในดินให้ละลายออกมาอยู่ในรูปที่พืชดูดไปใช้ประโยชน์ได้ หรือจากการตรึงไนโตรเจนจากอากาศให้แก่พืช ช่วยเสริมประสิทธิภาพปุ๋ยเคมี และลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี แต่ปัจจุบันปุ๋ยชีวภาพยังมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถนำมาใช้ได้กับพืชทุกชนิด ส่วนใหญ่จะผลิตมาเฉพาะเจาะจงกับพืชแต่ละชนิดเท่านั้น

“ดินแต่ละชนิดมีความอุดมสมบูรณ์แตกต่างกันและขึ้นกับการบำรุงรักษาของเกษตรกรแต่ละราย ปุ๋ยแต่ละประเภทก็มีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่าง ฉะนั้นเกษตรกรจำเป็นต้องมีการจัดการดินและปุ๋ยอย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางในการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างยั่งยืน และทำให้เกษตรกรสามารถแข่งขันได้ ในสภาวะตลาดที่มีการแข่งขันสูงในปัจจุบัน” นางชญญา กล่าว

คอลัมน์เด็กใบอ่อน : เก็บเงินถุงพลาสติก

“วันสิ่งแวดล้อมโลก” 5 มิถุนายนที่ผ่านมา ทุกประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ได้พร้อมใจกันจัดกิจกรรม ภายใต้ประเด็น “Beat Plastic Pollution: It you can't reuse it, refuse it” หรือที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เอามาแปลเป็นไทยว่า “รักษโลก เลิกพลาสติก” ซึ่งสาเหตุที่ดังที่เราทราบกันดีว่าเป็นเพราะปัญหาขยะพลาสติกทุกวันนี้มันหนักหนาสาหัสมาก ที่สำคัญ ไม่ใช่แค่เกิดขึ้นกับประเทศอื่นๆ เท่านั้น แม้แต่ประเทศไทยก็อ่วม ไม่ต้องย้อนไปดูที่ไหนไกล เอาแค่เมื่อต้นเดือนที่ผ่านมา ที่มี “วาฬน้ำร่องครีบสั้น” ตายที่สงขลา ซึ่งพอม้าท้องออกมาปรากฏว่าเจอขยะพลาสติกอยู่เต็มกระเพาะอาหาร นับรวมได้ถึง 85 ชิ้น 8 กก.

ขณะที่ข้อมูลการสำรวจขยะมูลฝอยเมื่อปี 2558 ของ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) ก็พบว่า ในพื้นที่ 23 จังหวัดชายฝั่งทะเล มีปริมาณขยะมากถึง 10 ล้านตันต่อปี โดยในจำนวนนี้เป็นขยะตกค้างถูกนำไปจัดการอย่างไม่ถูกวิธีถึง 5 แสนตัน โดยในจำนวนนี้กลายเป็นขยะที่ไหลออกไปสู่ทะเลประมาณปีละ 50,000-60,000 ตัน หรือประมาณ 750 ล้านชิ้นต่อปี

นอกจากนี้เมื่อวันสิ่งแวดล้อมโลก 5 มิถุนายนที่ผ่านมา สำนักข่าวเอเอฟพี ยังได้เปิดเผยรายงานที่น่าตกใจเกี่ยวกับสถานการณ์ขยะว่า จากการสำรวจเมื่อปี 2558 พบว่า มีขยะพลาสติกถูกทิ้งลงในมหาสมุทรทั่วโลกมากถึงปีละ 8 ล้านตัน หรือเฉลี่ยนาทีละ 1 คันรถบรรทุก โดยขยะเหล่านี้กว่าครึ่งเป็นขยะจากจีน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และประเทศไทย รายงานระบุว่าทั้ง 5 ประเทศนี้ มีการใช้พลาสติกแทบจะตลอดเวลาในชีวิตประจำวัน แต่กลับมีระบบการจัดการขยะพลาสติกอย่างเหมาะสมเพียงร้อยละ 40% เท่านั้น ซึ่งจากปริมาณดังกล่าวแล้ว หากยังไม่ลดการทิ้ง ทะเลในโลกรวมจะมีขยะพลาสติกเพิ่มขึ้นเป็น 250 ล้านตัน ภายใน 7 ปี และจะมีปริมาณขยะพลาสติกมากกว่าจำนวนปลาในทะเลภายใน 32 ปี

ข้อมูลเหล่านี้ เป็นเพียงข้อมูลขยะทางทะเลเท่านั้นนะครับ ถ้าจะให้ดูข้อมูลทั้งประเทศจะน่าตกใจยิ่งกว่า เอาแค่ตัวเลขคร่าวๆ ที่ท่าน พล.อ.สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ รมว.ทส. แถลงมาว่า เมื่อปี 2529 ปีเดียว ประเทศไทยมีขยะกว่า 25 ล้านตัน และเป็นขยะพลาสติกถึง 3.2 ล้านตัน แค่นี้ก็มองเห็นอนาคตแล้วว่า อนาคตปัญหาขยะพลาสติกมันจะน่ากลัวขนาดไหน

ฉะนั้นจึงน่าจะถึงเวลาแล้วที่รัฐบาลและทส.ต้องเลิกเงื่อง่า และหันมาเอาจริงกับเรื่องนี้เสียที ต้องไม่ลืมนะครับว่า เราประกาศปัญหาขยะเป็นวาระแห่งชาติมา 4 ปีกันแล้ว แต่สี่ปีที่ผ่านมา ปัญหามันกลับรุนแรงมากขึ้นทุกวันๆ ซึ่งมันสะท้อนให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า ถ้าพึ่งมาตรการณรงค์สร้างความเข้าใจกับประชาชนเหมือนอย่างที่ทำการมา มันไม่พอ แต่มันต้องมีมาตรการอื่นๆ เข้าไปเสริมด้วย ทั้งไม้แข็ง และไม้นวม เช่น เมื่อวันก่อน ผมเห็นข่าวที่มีคนแชร์มาจาก นสพ.พนมเปญโพสต์ ของกัมพูชา บอกว่า เพื่อนบ้านของเรากำลังเริ่มเอาจริงกับการเก็บเงินค่าถุงพลาสติกกันแล้ว ใครที่เข้าห้าง เข้าร้านสะดวกซื้อ อยากรู้ถุงพลาสติกก็ต้องจ่ายเงินเพิ่มอีก 400 real หรือ 3 บาทต่อ 1 ถุง ถ้าไม่ยอมจ่ายก็ต้องเอาถุงมาใส่หรือถือกลับไปเอง ประเทศไทยของเราเองก็ต้องกลับมาคิดกันนะครับ เพราะเห็นแจกถุงผ้ากันมาไม่รู้กี่ปีต่อกี่ปี แต่ขยะพลาสติกไม่เคยลด บางทีอาจจะต้องถึงเวลาใช้ไม้แข็งบังคับกันบ้าง ก็น่าจะดี